

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

26. aprill 2018*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Looduskaitse – Direktiiv 2009/147/EÜ – Loodusliku linnustiku kaitse – Erikaitseala – Selliste alade klassifitseerimine erikaitsealadena, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad direktiivi 2009/147 I lisas nimetatud linnuliikide kaitseks – Linnustiku kaitseks oluline ala – Linnustiku kaitseks oluline ala Rila – Linnustiku kaitseks olulise ala Rila osaliselt erikaitsealana klassifitseerimine

Kohtuasjas C-97/17,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 24. veebruaril 2017 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Mihaylova ja C. Hermes,

hageja,

versus

Bulgaaria Vabariik, esindajad: E. Petranova ja L. Zaharieva,

kostja,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud A. Rosas, C. Toader (ettekandja), A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Bulgaaria Vabariik ei integreerinud Rila mäestikku hõlmavat linnustiku kaitseks olulist ala (edaspidi „Rila oluline linnuala“) tervikuna erikaitsealasse, siis on ta jätnud erikaitsealadena klassifitseerimata alad, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT 2010, L 20, lk 7; edaspidi „linnudirektiiv“) I lisas nimetatud liikide kaitseks, mistõttu on ta rikkunud selle direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

- 2 Linnudirektiiv käsitleb vastavalt selle artikli 1 lõikele 1 kõikide looduslikult esinevate linnuliikide kaitset nende liikmesriikide Euroopa territooriumil, mille suhtes kohaldatakse EL toimimise lepingut. See hõlmab nende liikide kaitset, hoidmist ja kontrolli ning kehtestab nende kasutamise eeskirjad.
- 3 Direktiivi artikli 4 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. I lisas nimetatud liikide elupaikade kaitseks tuleb rakendada erimeetmeid, et kindlustada nende liikide säilimine ja paljunemine levikualal.

Sellega seoses võetakse arvesse järgmist:

- a) väljasuremisohus liigid;
- b) liigid, mis on tundlikud teatavate muutuste suhtes oma elupaigas;
- c) liigid, mida peetakse nende väikesearvuliste asurkondade või piiratud kohaliku leviku tõttu haruldaseks;
- d) teised liigid, mis oma elupaiga eripära tõttu nõuavad erilist tähelepanu.

Hindamisel võetakse arvesse arvukuse arengutendentse ja muutumist.

Liikmesriigid klassifitseerivad erikaitsealadena nende liikide kaitseks eelkõige arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad alad, võttes arvesse nende liikide kaitsenõudeid geograafilistel maismaa- ja merealadel, kus käesolevat direktiivi kohaldatakse.

2. Liikmesriigid võtavad samalaadseid meetmeid I lisas nimetatud, kuid reeglipäraselt esinevate rändliikide ja nende pesitsus-, sulgimis- ja talvitusala ning rändepeatuspaikade suhtes, pidades silmas nende kaitsmise vajadust geograafilistel maismaa- ja merealadel, kus käesolevat direktiivi kohaldatakse. Sel eesmärgil pööravad liikmesriigid erilist tähelepanu märgalade ja eelkõige rahvusvahelise tähtsusega märgalade kaitsele.“

- 4 Direktiivi artikli 12 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Liikmesriigid edastavad komisjonile alates 7. aprillist 1981 iga kolme aasta järel aruande käesoleva direktiivi alusel kehtestatud siseriiklike õigusnormide rakendamise kohta.

2. Komisjon koostab iga kolme aasta järel lõikes 1 osutatud teabe põhjal kokkuvõtliku aruande. See osa aruande eelnõust, mis hõlmab liikmesriigi esitatud teavet, saadetakse kõnealuse liikmesriigi asutustele kontrollimiseks. Aruande lõplik variant edastatakse liikmesriikidele.“

Kohtueelne menetlus

- 5 Valitsusvälise organisatsiooni BirdLife International liikme Bulgarsko druzhestvo za zashtita na ptitsite (Bulgaaria linnukaitseühing) (edaspidi „BDZP“) kaebuse peale saatis komisjon 6. juunil 2008 Bulgaaria Vabariigile märgukirja, milles ta heitis sellele liikmesriigile ette, et viimane on jätnud erikaitsealadena klassifitseerimata alad, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad, viidates kuuele olulisele linnualale (Rila, Kaliakra, Tsentralen Balkan, Lomovete, Pirin ja Zapadni Rodopi), ning on seetõttu rikkunud linnudirektiivi artikli 4 lõigetest 1 ja 2 tulenevaid kohustusi.
- 6 Oma vastuses sellele märgukirjale eitas Bulgaaria Vabariik linnudirektiivi mis tahes rikkumist, väites muu hulgas, et üks osa Rila olulisest linnualast, nimelt Rilski manastir (Rila klooster, Bulgaaria), oli vahepeal täiendavalt erikaitsealana klassifitseeritud.
- 7 Kuna komisjon ei olnud kõigi vastustega rahul, saatis ta 17. oktoobril 2014 Bulgaaria Vabariigile põhjendatud arvamuse, milles ta heitis sellele liikmesriigile ette nimetatud direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevate kohustuste rikkumist. Põhjendatud aramus puudutas siiski vaid Rila olulist linnuala, kuna vahepeal oli olulise linnuala Kaliakra suhtes läbi viidud konkreetne rikkumise tuvastamise menetlus, mille kohta Euroopa Kohus võttis seisukoha oma 14. jaanuari 2016. aasta otsuses komisjon vs. Bulgaaria (C-141/14, EU:C:2016:8) ning mille käigus olulised linnualad Tsentralen Balkan, Lomovete, Pirin ja Zapadni Rodopi klassifitseeriti väga suures osas erikaitsealadena.
- 8 Mis puutub Rila olulisse linnualasse, siis märkis komisjon oma põhjendatud arvamuses, et vaid 72% selle kogupindalast oli klassifitseeritud erikaitsealana, mille tõttu piirati linnudirektiivi I lisas nimetatud 17 liigi kaitset.
- 9 Bulgaaria Vabariik vastas põhjendatud arvamusele 15. detsembril 2014 ning esitas seejärel 7. septembril 2015 ja 3. veebruaril 2016 veel täiendavat ja ajakohastatud teavet. Nimetatud liikmesriik väitis sisuliselt, et Rila olulise linnuala 72% ulatuses erikaitsealana klassifitseerimine tagas „liikide ja nende elupaikade, mida on kirjeldatud linnualamääratluses, maksimaalse kaitse taseme“, kuid et hea koostöö vaimus kahekordistatakse jõupingutusi, analüüsimeks küsimust Rila olulise linnuala pindala laiendamisest.
- 10 Leides, et vaatamata võetud meetmetele ei ole Bulgaaria Vabariik ikka veel linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi täitnud, esitas komisjon käesoleva hagi.

Vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 11 Bulgaaria Vabariik väidab, et hagi on vastuvõetamatu ning esitab oma väite põhjendamiseks sisuliselt kaks argumenti.
- 12 Esiteks kinnitab Bulgaaria Vabariik, et komisjon muutis vaidluse eset. Nimelt, kui komisjon oli oma märgukirjas talle ette heitnud, et ta ei ole klassifitseerinud erikaitsealadena alasid, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide kaitseks, siis oma põhjendatud arvamuses ja hagi nõuetes viitas see institutsioon oma väidete alusena asjaolule, et Rila olulist linnuala ei olnud tervikuna erikaitsealana klassifitseeritud. Nii ei olnud Bulgaaria Vabariigil võimalik liidu õigusest tulenevaid kohustusi täita ega esitada tema vastu suunatud väidetele vastuväiteid.
- 13 Bulgaaria Vabariik rõhutab, et ta oli märgukirja lugedes veendunud, et piisab sellest, kui ta tagab linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide piisava kaitse, mistõttu võttis ta vajalikud meetmed märgukirjas toodud nõuete täitmiseks. Alles pärast põhjendatud arvamuse saamist oli ta tõdenud, et komisjon heitis talle tegelikult ette seda, et ta ei klassifitseerinud erikaitsealana Rila olulist linnuala tervikuna.

- 14 Teiseks leiab Bulgaaria Vabariik, et nii põhjendatud arvamuses kui ka hagi ei ole komisjon vaidluse eset nõuetekohaselt määratlenud ega esitanud seostatult ja täpselt põhjusi, miks ta leiab, et see liikmesriik on rikkunud linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.
- 15 Konkreetsemalt väidab ta, et komisjon piirdus üldise märkusega, et vaid ühe osa Rila olulisest linnualast erikaitsealana klassifitseerimine oli piiranud linnudirektiivi I lisas loetletud 17 liigi kaitset, kuid ei toonud välja piisavalt asjaolusid, mis võimaldaks neid liike kindlaks teha.
- 16 Komisjon vastab esiteks vaidluse eseme väidetava muutmise kohta, et märgukirja ja põhjendatud arvamuse järeldused on samad ning nende kahe dokumendi vahel pole mingisugust vastuolu ega erinevust. Ta väidab, et kohtueelse menetluse käigus lihtsalt piirati vaidluse eset Rila olulise linnuala veel klassifitseerimata osani, võttes arvesse, et Bulgaaria Vabariik oli teatavad territooriumid juba täiendavalt erikaitsealadena klassifitseerinud.
- 17 Mis teiseks puutub sellesse, et vaidluse ese väidetavalt pole piisavalt määratletud, siis komisjon märgib, et ta lähtus linnudirektiivi konkreetsest sättest ning esitas loetelu 17 linnuliigist, mille kaitse polnud piisavalt tagatud, kuna vaid üks osa Rila olulisest linnualast oli klassifitseeritud erikaitsealana, ja 9 linnuliigist, mida see mittetäielik klassifitseerimine märkimisväärselt mõjutas.

Euroopa Kohtu hinnang

- 18 Vaidluse eseme muutmist puudutava väitega seoses tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on märgukirja eesmärk esiteks piiritleda kohtuasja ese ja anda oma seisukohta esitama kutsutud liikmesriigile kaitse ettevalmistamiseks vajalikku teavet ning teiseks võimaldada liikmesriigil kõrvaldada rikkumine enne asja andmist Euroopa Kohtusse (28. märtsi 1985. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, 274/83, EU:C:1985:148, punkt 19, ning 7. aprilli 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Portugal, C-20/09, EU:C:2011:214, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika). Asjaomase liikmesriigi võimalus esitada oma seisukohad on nimelt isegi juhul, kui see liikmesriik leiab, et ta ei pea seda kasutama, EL toimimise lepingus ette nähtud oluline tagatis ja selle andmine on liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluse õiguspärasuse seisukohalt oluline vorminõue (14. aprilli 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rumeenia, C-522/09, EU:C:2011:251, punkt 16).
- 19 Samas, kuigi põhjendatud arvamuses tuleb seostatult ja üksikasjalikult esitada põhjused, mis viisid komisjoni järeldusele, et asjaomane liikmesriik on jätnud täitmata aluslepingust tulenevad kohustused, ei saa sellised ranged üksikasjalikkuse nõuded kehtida märgukirja suhtes, sest see võib sisaldada ainult etteheidete esialgset lühikokkuvõtet. Sellest järeldub, et miski ei takista komisjonil põhjendatud arvamuses üksikasjalikult esitamast etteheiteid, mida ta on märgukirjas palju üldisemalt juba maininud (vt selle kohta 8. aprilli 2008. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-337/05, EU:C:2008:203, punkt 23, ja 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik C-530/11, EU:C:2014:67, punkt 40).
- 20 Käesoleval juhul tuleb märkida, et komisjon tõi nii märgukirjas kui ka põhjendatud arvamuses sõnaselgelt välja, et kuna Bulgaaria Vabariik ei ole klassifitseerinud erikaitsealadena alasid, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide kaitseks, siis on ta rikkunud nimetatud direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.
- 21 Ainus erinevus nende kahe dokumendi vahel seisneb selles, et märgukirjas märkis komisjon, et Bulgaaria Vabariik ei olnud täitnud oma kohustust klassifitseerida erikaitsealadena kõik alad, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide kaitseks, samas kui põhjendatud arvamuses ja hagiavalduses täpsustas ta vaidluse eset, pidades vaidluse eset Rila olulise linnuala veel klassifitseerimata osani, kuna ta ei olnud rahul nende territooriumidega, mille kõnealune liikmesriik oli pärast märgukirja saamist erikaitsealadena klassifitseerinud.

- 22 Järelikult, arvestades asjaolu, et kogu Rila oluline linnuala oli nende alade loetelus, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 tähenduses, ei ole Bulgaaria Vabariigil alust väita, et komisjon on vaidluse eset muutnud.
- 23 Mis puutub väitesse, et vaidluse ese pole piisavalt määratletud, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 120 punkti c ja seda käsitleva kohtupraktika kohaselt tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ning lühiülevaade väidetest. Nimetatud andmed peavad olema piisavalt selged ja täpsed, et võimaldada kostjal kaitset ette valmistada ning Euroopa Kohtul kontrolli teostada. Sellest tuleneb, et põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millel hagi põhineb, peavad seostatult ja arusaadavalt ilmnema hagiavalduse tekstist endast ning esitatud nõuded peavad olema sõnastatud üheti mõistetavalt, et välistada, et Euroopa Kohus teeb otsuse *ultra petita* või jätab mõne väite kohta otsuse tegemata (vt selle kohta 14. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tšehhi Vabariik, C-343/08, EU:C:2010:14, punkt 26; 15. juuni 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania, C-211/08, EU:C:2010:340, punkt 32, ja 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus, komisjon vs. Portugal, C-34/11, EU:C:2012:712, punkt 44).
- 24 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et Euroopa Kohtul tuleb uurida, kas põhjendatud arvamuses ja hagis on väited esitatud seostatult ja täpselt, et võimaldada Euroopa Kohtul täpselt aru saada liidu õiguse väidetava rikkumise ulatusest, mis on vajalik tingimus selleks, et ta saaks kontrollida väidetava rikkumise olemasolu (15. novembri 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Portugal, C-34/11, EU:C:2012:712, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Käesoleval juhul tuleb nentida, et komisjon on põhjendatud arvamuse järeldustes ja hagiavalduse nõuetes sõnaselgelt märkinud, et liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise hagi aluseks on see, et Bulgaaria Vabariik pole täitnud linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.
- 26 Lisaks märkis komisjon nii põhjendatud arvamuses kui ka hagiavalduse põhjendustes, et vaid ühe osa Rila olulisest linnualast erikaitsealana klassifitseerimine oli piiranud linnudirektiivi I lisas loetletud 17 liigi kaitset, nimelt karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), madukotkas (*Circaetus gallicus*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), musträhn (*Dryocopus martius*), rabapistrik (*Falco peregrinus*), värbkakk (*Glaucidium passerium*), laanerähn (*Picoides tridactylus*), metsis (*Tetrao urogallus*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), Euroopa öösorr (*Caprimulgus europaeus*), rukkirääk (*Crex crex*), tamme-kirjurähn (*Dendrocopos medius*), kassikakk (*Bubo bubo*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), nõmmelooke (*Lullula arborea*), herilaseviu (*Pernis apivorus*), täpsustades isegi, et nendest liikidest 9 esimest oli „märkimisväärselt mõjutatud“.
- 27 Niisiis saab asuda seisukohale, et komisjon on väited esitanud käesoleva kohtuotsuse punktides 23 ja 24 toodud kohtupraktika tähenduses seostatult ja täpselt.
- 28 Järelikult on hagi vastuvõetav.

Sisulised küsimused

Poolte argumendid

- 29 Komisjon väidab, et Bulgaaria Vabariik on rikkunud linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi, kuna ta ei klassifitseerinud Rila olulist linnuala tervikuna erikaitsealana.
- 30 Komisjon rõhutab sellega seoses Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseerimata osa tähtsust linnustiku kaitseks, kritiseerib asjaolu, et teatavad linnuliigid on jäetud ilma kaitsest, mille neile tagaks Rila olulise linnuala tervikuna erikaitsealana klassifitseerimine, ja kaitseb nende tõendusmaterjalide asjakohasust, mis on sellise tervikuna klassifitseerimise vajaduse tõendamiseks esitatud.

- 31 Mis esiteks puutub Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseerimata ossa, mis hõlmab Rila mäestiku jalamil asuvat ala Rila erikaitseala ja Rilski manastiri ümber, siis komisjon toob esile tööga, et oluline osa sellest alast – 75% –, mida katab peamiselt okaspuudest koosnev põlismets, on sobiv kaitsmaks ühelt poolt värbkakke, karvasjalg-kakke ja laanerähne, kelle kõige suurem osa nimetatud riigis pesitsevast populatsioonist asub nendes metsades, ja teiselt poolt kaljukotkaid, metsiseid, rabapistrikke, musträhne, valgeselg-kirjurähne, Euroopa öösorre ja laanepüüsid. Kogu Rila oluline linnuala kuulub Bulgaaria ja liidu tasandil esmatähtsate alade hulka.
- 32 Lisaks võib Rila olulisel linnualal kohata 130 erinevat linnuliiki, millest 20 on nimetatud linnudirektiivi I lisas, ja 41 liiki, mille kaitsmine on üleeuroopalise tähtsusega, sealhulgas üks kategooriasse SPEC 1 kuuluv liik, mida peetakse ülemaailmselt ohustatuks, 14 kategooriasse SPEC 2 kuuluvat liiki, mis on Euroopas ebasoodsas seisundis ja mille kogu maailma populatsioonist enamus asub Euroopas, ning 26 kategooriasse SPEC 3 kuuluvat liiki, mis on Euroopas ebasoodsas seisundis ja mille kogu maailma populatsioonist enamus asub väljaspool Euroopat.
- 33 Kogu Rila oluline linnuala on ülemaailmse tähtsusega kui Alpi bioomi esindav ala, kuna kolm vaid sellel bioomil asuvat ja sellele bioomile iseloomulikke liiki neljast Bulgaarias registreeritud liigist on seal esindatud, nimelt kaljuklutt, mägihakk ja mägiraat. Rila olulise linnuala territoorium on ka üks Euroopa olulisimaid kivrästa, punarinna, metsvindi, väänkaela, kaelusrästa, laulurästa, musträsta, põialpoisi, mustpea-põõsalinnu ja kanepilinnu populatsioonide kaitsel.
- 34 Selles kontekstis märgib komisjon, et enim mõjutatud liikide elupaigad ja populatsioonid jaotuvad samal ajal nii Rila olulise linnuala sellele osale, mis on erikaitsealana klassifitseeritud, kui ka sellele osale, mis sellena klassifitseeritud ei ole. Kuna Bulgaaria Vabariik ei esitanud teaduslikke andmeid, millest lähtudes tuleks erikaitsealana klassifitseerida vaid osa Rila olulisest linnualast, siis meenutab komisjon, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on Euroopa linnukaitsealade nimekiri (edaspidi „linnualade nimekiri“) kõige ajakohastatum ja täpsem allikas linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide kaitseks arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamate alade kindlakstegemisel.
- 35 Teiseks väidab komisjon, et Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseeritud osa on täiesti ebapiisav, arvestades nimetatud lisas loetletud eriti oluliste liikide üleriigilise populatsiooni levilat.
- 36 Selle argumendi kaitseks meenutab komisjon, et ta tugineb BDZP poolt esialgu pakutud 114 erikaitseala puudutavale linnustiku andmebaasile Bulgarska Akademia na Naukite (Bulgaaria teaduste akadeemia) (edaspidi „BAN“) poolt antud hinnangule, mida keskkonna- ja veemajandusministeeriumi (edaspidi „keskkonnaministeerium“) moodustatud siseriikliku töögrupi 2008. aastal koostatud aruande põhjal hiljem muudeti.
- 37 Komisjon lisab, et tema analüüsid põhinevad ka Bulgaaria Vabariigi esitatud andmebaasist pärineval tabelil ja Rila erikaitseala puudutaval standardisel andmevormil, mille samuti on esitanud Bulgaaria ametiasutused.
- 38 Komisjon selgitab, et selle kindlakstegemisel, kui oluline on ala teatava liigi populatsiooni kaitseks, võttis ta aluseks BirdLife Internationalis kasutatud maakondlikult või üleriigiliselt pesitseva populatsiooni 1% künnise. Et välistada liikide juhusliku kohalolu juhud ja vähema arvukusega alad, peab liidu tasandil oluliste liikide ja alamliikide isendeid kõnealustel aladel asuma arvukalt.
- 39 Kolmandaks täpsustab komisjon, et Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseerimata osa olulisus ilmneb ka teistest dokumentidest, milles rõhutatakse vajadust selle linnuala täiendavate territooriumide klassifitseerida.
- 40 Selles osas märgib nimetatud institutsioon, et Rila olulise linnuala tervikuna erikaitsealana klassifitseerimine oli BANi juures hiljuti moodustatud Natsionalen savet po biologichno raznoobrazie (Bulgaaria riiklik bioloogilise mitmekesisuse nõukogu) (edaspidi „NSBR“) 11. märtsi 2011. aasta

nõupidamise päevakorras ning et see nõupidamine korraldati pärast seda, kui BAN oli 28. detsembril 2010 koostanud aruande, milles soovitati määratleda Rila mäestikust erikaitsealadena kolm uut ala, mis hõlmavad peaaegu kogu Rila olulise linnuala territooriumi, mida ei ole veel erikaitsealana klassifitseeritud, nimelt Rilski manastiri erikaitseala, Rila Yugi (Rila lõunaosa) erikaitseala ja Rila Severi (Rila põhjaosa) erikaitseala. Need kaks viimast ala liitis keskkonnaminister hiljem kokku üheks alaks, nimetusega Rila Bufferi erikaitseala.

- 41 Kuigi NSBR kinnitas Rilski manastiri klassifitseerimise erikaitsealana, lükati ettepaneku lisada tulevane Rila Bufferi erikaitseala „Natura 2000“ võrgustikku arutamine edasi, ilma et Bulgaaria ametiasutused oleksid vaeelnud vastu vajadusele klassifitseerida Rila olulise linnuala täiendavad territooriumid erikaitsealana. Selles osas võtsid Bulgaaria ametiasutused põhjendatud arvamuses endale kohustuse arutada kõnealust klassifitseerimise küsimust 2015. aasta märtsis toimuval NSBR nõupidamisel.
- 42 BDZP esitas keskkonnaministriga sõlmitud kokkuleppe alusel uue ettepaneku Rila Bufferi klassifitseerimiseks, mida oleks pidanud arutatama 22. märtsiks 2016 kavandatud NSBRi nõupidamisel. Vahepeal komisjoni teenistuste ja pädevate Bulgaaria ametiasutuste vahel toimunud tehnilistel nõupidamistel ja käesoleva menetluse käigus kirjaliku teabe esitamisel viivitas Bulgaaria Vabariik komisjonile uue erikaitsealana klassifitseerimise küsimuses vastuse andmisega, põhjendades seda halduslike ja menetluslike takistustega.
- 43 Lisaks sai komisjon BDZP-lt BANi koostatud standardse andmevormi eelnõu tulevase Rila Bufferi erikaitseala kohta, mis pidi hõlmama peaaegu kogu Rila olulise linnuala seda osa, mida ei olnud veel klassifitseeritud. Sellel standardvormil oli veel klassifitseerimata alale kõnealuste liikide kaitse seisukohalt omistatud veel suurem tähtsus.
- 44 Rila olulise linnuala veel erikaitsealana klassifitseerimata osa tähtsus linnudirektiivi I lisas nimetatud tüüpilistele metsalindudele – eelkõige metsis, valgeselg-kirjurähn ja laanerähn – ilmneb ka neid liike puudutavatest uutest tegevuskavadest, mida keskkonnaministerium keskkonna rakenduskava (2007–2013) kaudu rahastas.
- 45 Mis lõpuks puutub Bulgaaria Vabariigi argumentidesse, mille ta esitas kohtueelses menetluses, põhjendamaks Rila olulise linnuala vaid osaliselt erikaitsealana klassifitseerimist, lähtudes liikmesriikide õigusest kehtestada hierarhia erinevate prioriteetide vahel, nagu sotsiaalmajanduslik areng ja riigi geograafilised tingimused, olemasolevate andmete usaldusväärsuse puudumine ning tahe järgida erikaitsealade ja ühenduse tähtsusega alade valikul ühte ja sama ajakava ning teha nii, et need alad maksimaalselt kattuksid, siis leiab komisjon, et need argumentid ei põhine ühelgi ornitoloogilisel kriteeriumil ning seega pole need linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 seisukohalt asjakohased.
- 46 Bulgaaria Vabariik esitab enese kaitseks sisuliselt viis argumenti.
- 47 Esiteks rõhutab Bulgaaria Vabariik, et liikmesriikidel on erikaitsealadeks kõige sobivamate territooriumide valikul kaalutusruum.
- 48 Ta meenutab, et ala erikaitsealana klassifitseerimise kohustuse põhjendamiseks ei piisa ainuüksi ala sobivusest teatud liikide kaitsmiseks. Liikmesriigi ametiasutustel on kohalikust olukorrast selles osas parem ülevaade. Lisaks on selleks, et määratleda enim ohustatud liikide seisukord ja nende liikide seisukord, mis moodustavad liidu ühise pärandi, eesmärgiga klassifitseerida erikaitsealadena selleks kõige sobivamad alad, vaja teaduslikke andmeid uuendada. Liikide populatsiooni väga väiksearvuline asustus teatavatel territooriumidel ei ole piisav järeldamaks, et need territooriumid on kõnealuste liikide kaitseks kõige sobivamad.
- 49 Ta märgib veel, et kohtupraktika kohaselt võivad liikmesriigid teaduslike tõenditega tõendada, et linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi võib täita seeläbi, et erikaitsealadena klassifitseeritakse linnualade nimekirjas loetletud aladest erinevad alad, mis on väiksema

kogupindalaga kui need, mis on nimekirjas (20. märtsi 2003. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-378/01, EU:C:2003:176, punkt 18). Ta lisab, et liikmesriikidele nende territooriumide kindlaksmääramisel, mis on kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas loetletud liikide kaitsmiseks, antud ornitoloogiliste kriteeriumide kohaldamisel kaalutlusruumi kasutades tegi ta vahet ühelt poolt kõige olulisematel territooriumidel direktiivi artikli 4 lõikes 1 viidatud liikide kaitseks ja teiselt poolt vähemolulistel territooriumidel, millele avaldub tugev inimtegevuse surve.

- 50 Bulgaaria Vabariik vaidleb vastu komisjoni arutluskäigule, mille kohaselt on olulised linnualad tingimata arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad territooriumid linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 tähenduses. Nimetatud liikmesriik on seisukohal, et kuigi vastupidiste teaduslike tõendite puudumisel on linnualade nimekiri lähtepunkt, mis võimaldab hinnata, kas liikmesriik on erikaitsealadena klassifitseerinud kõigi linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliikide kaitseks arvuliselt ja suuruselt piisavad alad, ei ole see nimekiri õiguslikult siduv (7. detsembri 2000. aasta kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa, C-374/98, EU:C:2000:670, punkt 25). Seega võivad liikmesriigid tema hinnangul täita linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi nii, et klassifitseerivad erikaitsealadena muud alad kui need, mis tulenevad linnualade nimekirjast.
- 51 Teiseks väidab Bulgaaria Vabariik, et komisjon moonutas tema esitatud fakte, tõendeid ja argumente.
- 52 Nii väidab ta kõigepealt, et komisjoni kohustus on tõendada, et teatav territoorium tuleb erikaitsealana klassifitseerida. Oma hagiavalduses oli komisjon tema sõnul kinnitanud, et Bulgaaria Vabariik ei eita Rila olulise linnuala tähtsust lindude kaitsel. Sellega moonutas komisjon Bulgaaria Vabariigi poolt kohtueelses menetluses esitatud argumente. Tegelikult ei puuduta käesolev hagi Rila olulise linnuala tähtsust lindude kaitsel. Bulgaaria Vabariik väidab sellega seoses jätkuvalt, et Rila olulise linnuala 72% ulatuses erikaitsealana klassifitseerimine võimaldab tagada liikide ja nende elupaikade maksimaalse kaitse taseme. Edasi viitas komisjon oma hagiavalduses andmetele, mille Bulgaaria Vabariik esitas 2009. aasta juulis saadetud täiendavale teabele lisatud tabelis, ning tegi sellest järeldused. Siiski ei ole võimalik kindlaks teha, millistele andmetele komisjon selles osas konkreetselt tugines. Komisjoni sõnul tuleneb tema käsutuses olevatest andmetest ja analüüsist, et linnudirektiivi I lisas loetletud 17 liigi kaetuse osas esineb üks piirang. Samas näib, et komisjoni järeldused põhinevad peamiselt valitsusvälistelt organisatsioonidelt saadud andmetel, mille ajakohus ja usaldusvärsus on kahtlased.
- 53 Kolmandaks väidab Bulgaaria Vabariik, et komisjon ei esita oma hagiavalduse põhjenduseks ühtegi tõendit. Ta kinnitab, et vaieldamatuid teaduslikke tõendeid selle kohta, et Rila olulise linnuala klassifitseerimine erikaitsealana on vajalik, pole olemas, ning need, millele komisjon oma hagiavalduses tugineb, pole ajakohased ega usaldusväärsed. 2014. aasta märtsis oli Bulgaaria Vabariik oma sõnul edastanud komisjonile linnudirektiivi artiklis 12 nimetatud aruandest pärinevad andmed, mis puudutavad kõnealuseid linnuliike, kuid neid andmeid ei võetud põhjendatud arvamuses ega hagiavalduses arvesse. Nimetatud liikmesriik esitab selle kohta terve rea andmeid, mis peaksid kahtluse alla seadma nende BDZP andmete täpsuse, mida komisjon kasutas, mistõttu on vaja koguda täiendavaid teaduslikke andmeid. BDZP andmed iseenesest tekitavad kahtluse Rila olulise linnuala tervikuna erikaitsealana klassifitseerimise vajaduses. Selles kontekstis – vaatamata sellele, et BDZP-l tuleb teha valik ja anda esialgne hinnang territooriumidele, millel asuvad Bulgaaria olulised linnualad – ei ole BDZP esitanud ei Bulgaaria pädevatele asutustele ega teadlastele väljaspool kindlaks määratud erikaitsealadid asuvate territooriumide kohta tema valduses olevaid ornitoloogilisi andmeid.
- 54 Lisaks leiab Bulgaaria Vabariik, et komisjon ei ole selgitanud meetodit ega analüüsi, mille tulemusel ta järeldas, et Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseeritud osa on ebapiisav. Selles osas ei ole arvesse võetud hilisemaid andmeid. Bulgaaria Vabariik rõhutab veel, et NSBR 22. märtsi 2016. aasta nõupidamisel väljendasid eksperdid kahtlust Rila olulise linnuala tervikuna erikaitsealana klassifitseerimise otstarbekuse üle.
- 55 Bulgaaria Vabariik kinnitab, et komisjoni arvutusi ei saa pidada täpseks.

- 56 Seoses kriteeriumiga, mille kohaselt tuleb järgida alal pesitseva üleriigilise populatsiooni 1% künnist, märgib Bulgaaria Vabariik, et see ei ole ainus kriteerium, mida erikaitseala kindlaksmääramisel rakendada saab ja rakendama peab. Lindude väike arv teatud territooriumidel on samuti faktor, mida tuleb arvesse võtta.
- 57 Ta vaidleb vastu ka sellele, et komisjoni poolt kasutatud biotoobiprojektil *Corine Land Cover* põhinevaid andmeid, mis pärinevad aastatest 1990 või 2000, pole ajakohastatud, märkides, et on olemas selle projekti värskemad andmed, mis pärinevad aastatest 2006 ja 2012. Bulgaaria Vabariik väidab, et keskkonnaminister esitas värskemad andmed Rila rahvuspargi 2015.–2024. aasta majandamiskava projekti raames. Veel leiab ta, et komisjon ei ole põhjendatud arvamuses ega hagiavalduses arvesse võtnud ega analüüsinud andmeid nende linnuliikide kohta, mida puudutavad linnudirektiivi artiklist 12 tulenevad kohustused aastateks 2008–2012.
- 58 Neljandaks väidab Bulgaaria Vabariik, et riigisiseste menetluslike takistuste tõttu ei olnud võimalik Rila olulise linnuala veel klassifitseerimata osa isegi osaliselt erikaitsealana klassifitseerida. Nimelt ei jõudnud erikaitsealade ettepanekute läbivaatamiseks pädev asutus NSBR ühisele seisukohale sellise klassifitseerimise vajaduses, kuna olemasolevad teaduslikud andmed olid vastuolulised ja polnud piisavalt usaldusväärsed ning kuna NSBRi liikmed olid kohaldatavate ornitoloogiliste kriteeriumide osas eri seisukohtadel.
- 59 Mis viiendaks puutub Bulgaaria Vabariigi argumentidest arusaamise, mida on väljendatud komisjoni hagiavalduses, siis nimetatud liikmesriik väidab esiteks, et vastupidi komisjoni järeldusele ei olnud Rila olulise linnuala klassifitseerimata osa majanduslik areng määrav tema otsuses mitte klassifitseerida Rila olulist linnuala tervikuna erikaitsealana. Bulgaaria Vabariik väidab jätkuvalt, et tal on igal juhul õigus kehtestada oma prioriteetide vahel hierarhia. Teiseks ei ole esialgu välja pakutud Rila Bufferi erikaitsealana klassifitseerimata jätmise põhjuseks olemasolevate andmete ebausaldusväärsus, nagu komisjon väidab, vaid see, et puuduvad ajakohastatud ja üheti mõistetavad andmed, mis näitaksid selle ala klassifitseerimise vajadust. Kolmandaks märgib Bulgaaria Vabariik väidetava kavatsuse kohta järgida erikaitsealade ja Euroopa tähtsusega alade valikul ühte ja sama ajakava, et ta ei esitanud seda argumenti põhjendamaks, et Rila olulist linnuala pole tervikuna erikaitsealana klassifitseeritud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 60 Esmalt tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on liikmesriikidel linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 alusel kohustus klassifitseerida erikaitsealadena territooriumid, mis vastavad nende sätetega kindlaks määratud ornitoloogilistele kriteeriumidele (14. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bulgaaria, C-141/14, EU:C:2016:8, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 61 Teiseks peavad liikmesriigid erikaitsealadena klassifitseerima kõik alad, mis osutuvad ornitoloogiliste kriteeriumide alusel kõnealuste liikide kaitseks kõige sobivamaks (14. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bulgaaria, C-141/14, EU:C:2016:8, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 62 Kolmandaks on Euroopa Kohus seoses teatud piirkondade osalise klassifitseerimisega juba otsustanud, et erikaitsealana klassifitseerimisel ei saa lähtuda iga kõnealuse piirkonna ornitoloogilise tähtsuse eraldiseisvast hindamisest, vaid see peab toimuma ökosüsteemi looduslikke piire arvesse võttes, ning kinnitanud, et ornitoloogilised kriteeriumid, millele klassifitseerimine peab eranditult tuginema, peavad olema teaduslikult põhjendatud (14. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bulgaaria, C-141/14, EU:C:2016:8, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 63 Lükkamaks ümber komisjoni väidet, et Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseeritud osa on ebapiisav, väidab Bulgaaria Vabariik kõigepealt, et liikmesriikidel on nende territooriumide kindlaksmääramisel, mis on kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas loetletud liikide kaitseks, ornitoloogiliste kriteeriumide kohaldamisel kaalutusruum.

- 64 Selles osas on Euroopa Kohus leidnud, et kaalutlusruum, mis on liikmesriikidel erikaitsealana klassifitseerimiseks kõige sobivamate alade valikul, ei puuduta mitte võimalust klassifitseerida erikaitsealadena ornitoloogiliste kriteeriumide alusel kõige sobivamaks osutuvad alad, vaid üksnes nende kriteeriumide rakendamist eesmärgiga tuvastada alad, mis on kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas loetletud liikide kaitseks (14. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bulgaaria, C-141/14, EU:C:2016:8, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 Nagu eelmises punktis viidatud kohtupraktikast tuleneb ja nagu komisjon õigesti rõhutas, siis kuigi ühelt poolt vastab tõele, et liikmesriikidel on erikaitsealade valikul teatav kaalutlusruum, tuleb nende alade klassifitseerimist ja piiritlemist puudutav otsus siiski teha üksnes linnudirektiivis kindlaks määratud ornitoloogiliste kriteeriumide alusel. Järelikult, kui Bulgaaria Vabariik tegi erikaitsealadeks kõige sobivamate territooriumide kindlaksmääramisel vahet selle direktiivi artikli 4 lõikes 1 viidatud liikide kaitseks kõige olulisematel territooriumidel ja vähemolulistel territooriumidel, millele avaldub tugev inimtegevuse surve, siis ei jäänud ta liikmesriikidele antud kaalutlusruumi piiridesse.
- 66 Teiselt poolt, kuna linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt klassifitseerivad liikmesriigid erikaitsealadena nende liikide kaitseks eelkõige arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad alad, siis ei või liikmesriik põhjendusel, et tal on erikaitsealade valikul kaalutlusruum, klassifitseerida erikaitsealadena alasid, mille arvulisus ja suurus on ilmselgelt madalam kui nendel aladel, mille puhul on kindlaks tehtud, et need on kõige sobivamad (vt selle kohta 19. mai 1998. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalamad, C-3/96, EU:C:1998:238, punkt 63).
- 67 Järelikult ei saa Bulgaaria Vabariik tugineda liikmesriikidele antud kaalutlusruumile, et põhjendada selliste territooriumide vaid osaliselt erikaitsealadena klassifitseerimist, mis vastavad tervikuna linnudirektiivi artikli 4 lõikes 1 toodud ornitoloogilistele kriteeriumidele.
- 68 Edasi väidab Bulgaaria Vabariik sisuliselt, et tõendid, mille komisjon väidetava rikkumise tõendamiseks esitas, ei ole teaduslikult usaldusväärsed ning põhinevad ajakohastamata andmetel.
- 69 Sellega seoses tuleb meenutada, et ELTL artiklil 258 põhineva liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluses on komisjonil kohustus tõendada, et väidetav rikkumine on aset leidnud. Ta peab esitama Euroopa Kohtule vajalikud tõendid, mis võimaldaksid kohtul rikkumist tuvastada, ilma et komisjon võiks tugineda mis tahes oletusele (21. juuli 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rumeenia, C-104/15, ei avaldata, EU:C:2016:581, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 70 Siiski sõltub see institutsioon, kellel enesel puudub selles valdkonnas uurimispädevus, suuresti teabest, mille on esitanud võimalikud kaebuse esitajad, asjasse puutuva liikmesriigi territooriumil tegutsevad era- või avalikud organisatsioonid ning samuti liikmesriik ise. Samuti võib iga ametlikku dokumenti käsitada asjakohase teabeallikana komisjoni poolt ELTL artikli 258 alusel menetluse algatamiseks (16. juuli 2015. aasta kohtuotsus komisjon vs. Sloveenia, C-140/14, ei avaldata, EU:C:2015:501, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 71 Mis esiteks puutub sellesse, et väidetavalt pole komisjoni esitatud teaduslikud ja õiguslikud andmed usaldusväärsed, siis tuleb märkida, et neid andmeid, millest ühe osa esitasid Bulgaaria ametiasutused ise, on BAN, BDZP, Bulgaaria ametiasutuste esindajatest moodustatud *ad hoc* töögrupid, ülikoolid ja valitsusvälised organisatsioonid aastatel 2007–2010 korduvalt hinnanud, ning nende üle on NSBri ekspertide nõupidamistel peetud arutelusid ja neid on ajakohastatud.
- 72 Samas selgub nendest andmetest, et Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseerimata osa – Rila Bufferi ala – on sobiv elupaik mitmele linnudirektiivi I lisas nimetatud liigile. Lisaks on Rila oluline linnuala tervikuna esmajärgulise tähtsusega suurele arvule nendest liikidest, ja nende liikide elupaigad, kes on enim mõjutatud, jagunevad nii erikaitsealana klassifitseeritud kui ka klassifitseerimata osa vahel.

- 73 Vastupidi Bulgaaria Vabariigi argumendile, mille kohaselt ei esitanud komisjon iga kõnealuse liigi puhul kasutatud meetodi ega analüüside kohta täpsustusi, tuleb tõdeda, et nimetatud institutsioon esitas oma hagiavalduses selle meetodi ja nende analüüside kohta asjakohased andmed ja koguni tabelid, millest selgub iga kõnealuse liigi mõjutatuse aste.
- 74 Ka NSBRi 11. märtsi 2011. aasta ja 22. märtsi 2016. aasta nõupidamiste tulemuste kohta, mille põhjal Bulgaaria Vabariik otsustas lükata Rila Bufferi võimaliku erikaitsealana klassifitseerimise edasi, tuleb märkida, et NSBR ei jõudnud selle klassifitseerimise osas ühisele seisukohale ühelt poolt seetõttu, et vastu olid mitte teadlased, vaid mitme kõnealuses menetluses osalenud ministeeriumi ametnikud ja linnapead, ning teiselt poolt seetõttu, et erikaitsealana klassifitseerimise sisemine menetlus oli keerukas.
- 75 Rila olulise linnuala erikaitsealana klassifitseerimise ebapiisavust ei saa aga selliste probleemidega põhjendada. Lisaks, nagu rõhutab komisjon, peale selle, et ükski teadlane ei olnud Rila Bufferi erikaitsealana klassifitseerimise vastu, ei esitanud kohaliku omavalitsuse ametnikud ühtegi teaduslikku analüüsi selle klassifitseerimise vastu ja piirdusid ettepanekuga, et korraldataks uued uuringud.
- 76 Sellega seoses on oluline märkida, et kuigi vastab tõele, et iga klassifitseerimine eeldab, et pädevad ametiasutused on parimatele kättesaadavatele teadusandmetele tuginedes veendunud selles, et asjaomane ala kuulub linnukaitseks sobivaimate alade hulka, ei tähenda see siiski, et klassifitseerimise kohustust ei pea üldjuhul täitma seni, kuni need ametiasutused on uute teaduslike andmete hindamise lõpule viinud ja need üle kontrollinud (13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-418/04, EU:C:2007:780, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 77 Bulgaaria Vabariik vaidleb vastu ka komisjoni valikule võtta selle kindlakstegemisel, kui oluline on Rila oluline linnuala seal asuvate lindude kaitsel, aluseks BirdLife Internationalis kasutatud maakondlikult või üleriigiliselt pesitseva populatsiooni 1% künnis.
- 78 Kuna aga on selge, et Bulgaaria Vabariik ei ole esitanud ühtegi muud ornitoloogilist kriteeriumi, mida saaks BirdLife Internationalis kasutatud kriteeriumidega võrreldes objektiivselt kontrollida, siis kujutab see künnis vastupidiste teaduslike tõendite puudumisel endast lähtepunkti, mis võimaldab hinnata, kas liikmesriik oleks pidanud erikaitsealana klassifitseerima Rila olulise linnuala tervikuna (vt selle kohta 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-418/04, EU:C:2007:780, punktid 53 ja 54).
- 79 Sellest järeldub, et Bulgaaria Vabariigi argumendiga, et komisjoni kasutatud andmed pole usaldusväärsed, ei saa nõustuda.
- 80 Teiseks tuleb tagasi lükata ka Bulgaaria Vabariigi argument, mille kohaselt on teatavate liikide kohta, mida Rila Bufferi erikaitsealana klassifitseerimine väidetavalt peaks kaitsma, olemas hilisemaid andmeid, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 57 ja mida komisjon on eiranud.
- 81 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb küll tõesti, et teaduslike andmete uuendamine on vajalik selleks, et määratleda enim ohustatud liikide seisukord ja nende liikide seisukord, mis moodustavad liidu ühise pärandi, eesmärgiga klassifitseerida erikaitsealadena selleks kõige sobivamad alad, ning et on tähtis kasutada kõige hilisemaid teaduslikke andmeid, mis olid kättesaadavad põhjendatud arvamusega määratud tähtaja lõpuks (13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-418/04, EU:C:2007:780, punkt 47).
- 82 Siiski oli komisjonil õigus, kui ta muude ajakohastatud teaduslike andmete puudumisel, millest lähtudes oleks võinud erikaitsealana klassifitseerida vaid osa Rila olulisest linnualast, leidis oma hagiavalduses, et linnualade nimekiri on kõige ajakohastatum ja täpsem allikas hindamiseks, kas Bulgaaria Vabariik klassifitseeris erikaitsealadena arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad alad linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 tähenduses (vt selle kohta 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus

komisjon vs. Iirimaa, C-418/04, EU:C:2007:780, punkt 67). Kuigi linnualade nimekiri ei ole asjaomastele liikmesriikidele õiguslikult siduv, sisaldab see teaduslikku tõendusmaterjali, mis võimaldab hinnata, kas liikmesriik on täitnud nimetatud sättest tulenevaid kohustusi (vt selle kohta 7. detsembri 2000. aasta kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa, C-374/98, EU:C:2000:670, punktid 25 ja 26).

- 83 Nii on Euroopa Kohus korduvalt leidnud, et võttes arvesse linnualade nimekirja teaduslikku olemust ja seda, et liikmesriik ei ole esitanud ühtegi teaduslikku tõendit, mis kinnitaks, et linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevad kohustused oleksid täidetud, kui erikaitsealadena klassifitseeritakse selles nimekirjas sisalduvatest aladest väiksema üldpindalaga alad, võib seda nimekirja kasutada lähtepunktina, mille alusel on võimalik hinnata, kas liikmesriik on erikaitsealadena klassifitseerinud arvuliselt ja suuruselt piisavad alad artikli 4 lõike 1 tähenduses (vt selle kohta 20. märtsi 2003. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-378/01, EU:C:2003:176, punkt 18, ja 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-418/04, EU:C:2007:780, punkt 52).
- 84 Samas tuleb tõdeda, et Bulgaaria Vabariik, kes piirdus viitamise vajadusele viia Rila olulise linnualaga seoses läbi uued uuringud, ei ole tõendanud – nagu selgub Euroopa Kohtule esitatud toimikust –, et ta võis täita linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevad kohustused, klassifitseerides erikaitsealadena muud alad kui need, mis tulenevad linnualade nimekirjast, mille BDZP koostas 2007. aasta kohta ja mis on väiksema kogupindalaga kui need, mis on nimekirjas.
- 85 Samuti ei ilmne nimetatud direktiivi artiklis 12 viidatud aruandest pärinevatest andmetest, mida komisjon samuti analüüsis, ühtegi asjaolu, mis võiks hagiavalduse järeldustele vastu rääkida.
- 86 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et kuna Bulgaaria Vabariik ei integreerinud Rila olulist linnuala tervikuna erikaitsealasse, siis on ta jätnud erikaitsealadena klassifitseerimata alad, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide kaitseks, mistõttu on see liikmesriik rikkunud nimetatud direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

- 87 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Bulgaaria Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Bulgaaria Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

- 1. Kuna Bulgaaria Vabariik ei integreerinud Rila mäestikku hõlmavat linnustiku kaitseks olulist ala tervikuna erikaitsealasse, siis on ta jätnud erikaitsealadena klassifitseerimata alad, mis on arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liikide kaitseks, mistõttu on ta rikkunud selle direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Bulgaaria Vabariigilt.**

Allkirjad